

Vinka Ilak: Planiranje blagdanske potrošnje sprječava buduće probleme

POČETAK NOVE GODINE PRILIKA JE ZA POSTAVLJANJE ZDRAVIH FINANCIJSKIH NAVIKA. DOBRO JE ODREDITI MALE, OSTVARIVE CILJEVE, POPUT REDOVITOG PRAĆENJA TROŠKOVA ILI UVOĐENJA ŠTEDNJE – PA MAKAR TO BILO I SIMBOLIČNO

Poznato je da je predblagdansko vrijeme rekordno po potrošnji. O izazovima koje nam donosi ovo razdoblje u godini te o financijskoj pismenosti kao preduvjetu za bolje upravljanje novcem razgovaramo s Vinkom Ilak, članicom Uprave Fine. U tekstu donosimo vrijedne informacije koje je dobro znati kako biste u budućnosti izbjegli dugove i ovrhe. **Što biste savjetovali građanima kad je riječ o pristupu blagdanskoj potrošnji na racionalan način, da se ne bi doveli u nezavidnu situaciju već u siječnju?**

Vinka Ilak: Blagdani su posebno vrijeme, svi volimo darivati i biti darivani. No ponekad nas ta atmosfera može ponijeti korak predaleko. Zato je dobro unaprijed razmisliti o troškovima i napraviti neki okvirni plan. Pri mjerice, popis troškova ili isplanirani budžet mogu biti od velike pomoći kako bismo izbjegli iznenađenja u siječnju. Na tržištu se danas nudi mnogo povoljnih opcija, osobito online, pa se isplati usporediti cijene i malo istražiti prije kupnje. Također, blagdani često utječu na naše emocionalne okidače – zna se dogoditi da potrošimo na stvari koje zapravo nismo planirali kupiti. I to je u redu ako smo svjesni svojih granica. No izbjegavanje kupnje na rate ili kredit, posebno ako nismo sigurni da ćemo to moći lako otplaćivati, može nas poštediti mnogo budućih briga. Na kraju, ponekad se najljepši darovi ne kupuju – to može biti nešto ručno izrađeno ili, jednostavno, vrijeme provedeno s voljenima. Takvi trenutci često su i najvredniji.

Što građani mogu poduzeti ako ih blagdanski troškovi ipak dovedu do nagomilanih dugova i ovrhe?

Vinka Ilak: U slučaju ovrhe važno je informirati se i odmah djelovati. Otvaranje zaštićenog računa često je prvi korak jer osigurava pristup dijelu primanja koja su izuzeta od

Vinka Ilak, članica Uprave Fine

ovrhe. Ako postoji mogućnost, uvijek je dobro pokušati podmiriti dug što prije jer to smanjuje dodatne troškove, poput kamata. A kad sredstva nisu dostatna, dogovor s vjerovnicima može biti dobra opcija – većina njih spremna je na suradnju jer im je u interesu da se dug otplati. Fina, primjerice, u apli-

FINA kaciji e-Dugovanja, nudi uvid u postupke naplate, a onima koji nisu vični digitalnim alatima naši djelatnici stoje na raspolaganju u poslovnica diljem Hrvatske.

Mogu li se božićnica i nagrade za radne rezultate zaštititi na zaštićenom računu?

Vinka Ilak: Božićnica, darovi za djecu do 15. godine i nagrade za radne rezultate mogu se zaštititi od ovrhe. U tu svrhu potrebno je u Fini otvoriti zaštićeni račun i prijaviti ova primanja. Zaštićeni račun mogu besplatno otvoriti svi građani protiv kojih je pokrenut postupak naplate u Fini ili imaju dokaz iz kojeg je vidljivo da bi mogli biti ovršeni. To se može učiniti u svim Fininim poslovnica ili online, u aplikaciji e-Dugovanja. Preporučujem i da o tome obavijestite svojeg poslodavca ili uplatitelja kako bi se izbjegle eventualne pogrešne uplate na redovan račun. Ako do toga ipak dođe, dovoljno je javiti se u Finu i mi ćemo osigurati da se sredstva preusmjere na zaštićeni račun.

Što biste poručili građanima koji nikako ne mogu izaći iz začaranoga kruga dugovanja?

Vinka Ilak: Nitko od nas nije imun na teške životne okolnosti, to je realnost. Važno je znati da postoje opcije za one koji su u takvim situacijama. Stečaj potrošača, ili kako ga neki zovu "osobni bankrot", može biti prilika za novi financijski početak. Ako ispunjavate određene kriterije, omogućuje vam djelomičan ili čak potpun otpis dugova. Osim toga, za one koji su dulje od tri godine blokirani postoji i jednostavni stečaj potrošača, namijenjen građanima s manjim dugovima. Iznimno je važno osvijestiti da osobni bankrot nije znak neuspjeha nego alat za rješavanje naizgled bezizlaznih situacija. Toplo preporučujem da se u takvim situacija-

ma informirate o mogućnostima i potražite podršku. Nitko ne mora prolaziti kroz to sam. **Kako financijska pismenost može pomoći građanima da se bolje snađu u blagdanskoj potrošnji?**

Vinka Ilak: Financijska pismenost, odnosno razumijevanje kako upravljati novcem, može uvelike pomoći, osobito u blagdanskome vrijeme. Kad se držimo budžeta koji odgovara našim mogućnostima, izbjegavamo kasniji stres – bilo zbog minusa na računu, rata koje nas pritišću ili, u najgorem slučaju, dugova. Ta znanja nisu korisna samo tijekom blagdana nego nam poma-

žu u svakodnevnom životu. U Fini nam je cilj povećati svijest o važnosti financijske pismenosti, što radimo kroz razne edukacije i projekte. Također, sudjelujemo u nacionalnim planovima Ministarstva financija koji su usmjereni na unapređenje financijske pismenosti građana. Znanje je uvijek najbolja investicija.

I za kraj, što biste poručili građanima koji žele financijski odgovorno zakoračiti u novu godinu?

Vinka Ilak: Početak nove godine prilika je za postavljanje zdravih financijskih navika. Dobro je odrediti male, ostvarive ciljeve,

poput redovitog praćenja troškova ili uvođenja štednje – pa makar to bilo i simbolično. Štednja nije samo stvar iznosa nego i osjećaja sigurnosti koji donosi. Uz malo discipline i planiranja moguće je ostvariti veću financijsku stabilnost. Nova godina uvijek nosi priliku za novi početak – zašto je ne iskoristiti na najbolji način?

Sadržaj donosi:

FINA